

Jonge goudsbloemen die net in bloei beginnen te komen. Belangrijk is om dit zo egaal mogelijk te laten gebeuren.

© BART VLEESCHOUWERS

GOUDSBLOEMEN, EEN TOEKOMSTIGE TEELT

We hebben het in *Management&Techniek* al eerder gehad over de teelt van goudsbloemen. Deze nieuwe teelt is het onderwerp van intensief onderzoek door verschillende onderzoeksinstanties zoals het ILVO en het Proefbedrijf Herent. Er zijn intussen ook al enkele telers die op proef met goudsbloemen begonnen zijn, en de resultaten ogen zeker veelbelovend. Onlangs kwam een werkgroep samen om alle ervaringen van het laatste jaar samen te leggen en om plannen te maken voor volgend jaar. – *Bart Vleeschouwers*

Het moet gezegd: het voorbije jaar was (hopelijk) een buitenbeentje op weergebied en dat is in de resultaten van het onderzoek naar goudsbloemen zeker goed te merken. De opbrengst was opvallend lager dan vorig jaar. Zo oogstten de onderzoekers vorig jaar 20 ton bloemen gespreid over 14 weken, terwijl ze dit jaar slechts 8 ton oogstten in 8 weken. Daarbij moeten we wel meegeven dat slechts één van de percelen goudsbloemen beregend werd. Ook de plukmachine was een tijdlang stuk.

De analyses van de inhoudsstoffen van de oogst 2018 zijn momenteel nog volop aan de gang, er zijn dus nog geen resultaten beschikbaar. Maar uiteindelijk is het om deze inhoudsstoffen (onder andere carotenoïden en polyfenolen) dat het allemaal draait. Goudsbloemen worden nu eenmaal niet in hun geheel gegeten!

Grote variatie in genetische eigenschappen

Op al de proefvelden is er aandacht voor de selectie van de meest geschikte

variëteiten. Een tiental rassen werd daarom uitgezaaid in 2017 en 2018. Daarvan zijn er een viertal die veelbelovend zijn. Interessant om weten, is ook dat aan de universiteit van Wageningen momenteel nog verschillende nieuwe rassen in onderzoek zijn die de komende jaren zeker nog op de markt zullen komen.

De volgende jaren komen er verschillende nieuwe rassen op de markt.

Een belangrijke eigenschap bij de selectie is de mate waarin de plant na een eerste pluk van de bloemen zich kan herpakken en nieuwe bloemen vormen en de snelheid waarmee dit gebeurt. Voor sommige rassen is dat geen probleem, terwijl andere rassen dan weer veel

opbrengst in één keer geven en nadien stilvallen. Maar dit hoeft niet noodzakelijk een probleem te zijn, want een mogelijke toepassing van goudsbloem is die van een tweede teelt na een vroeg gewas. In dat geval kan het economisch interessant zijn om in één keer een grote oogst bloemen te hebben omdat de tijd voor volgende oogsten dan toch te kort is. Waar men ook veel aandacht voor heeft, is het zoeken naar variëteiten met een goede architectuur. Dat betekent dat de vorm van de plant ze geschikt maakt voor machinale oogst. Daarvoor moeten de bloemen goed boven het gewas uitsteken zodat de pluk vlot kan gebeuren en er niet te veel groene massa meekomt, want dat kan in de bewaring grote problemen veroorzaken.

Machinale oogst blijft een moeilijk verhaal

Aan het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) zoekt men al een paar jaar naar een goede aanpak om goudsbloemen machinaal te

kunnen oogsten. Een eerste ontwerp (zie foto 4) werkt redelijk maar is toch nog niet voldoende efficiënt. Daarom zijn er nu enkele oogstmachines in ontwikkeling die volgens andere principes werken. Het is bijvoorbeeld belangrijk dat er niet te veel gesloten bloemknoppen meekomen omdat die nog onvoldoende inhoudsstoffen hebben gevormd en dus eigenlijk ballast zijn.

Een insteek die het ILVO zeker ook wil onderzoeken, is die van de naschoning waarbij er meer aandacht gaat naar het opschonen van het grof geoogste product. Hier zitten zeker interessante mogelijkheden.

Eerste ervaringen uit 2018

Zoals gezegd, hebben enkele landbouwers dit jaar een perceel goudsbloemen uitgezaaid. Hun ervaringen waren dan ook erg interessant en zeker een welkome aanvulling op het werk op de onderzoekspercelen. Een eerste vaststelling uit de boerenpraktijk is dat om de twee weken oogsten eigenlijk te langzaam is. Om te vermijden dat een deel van de bloemen al tot zaadvorming overgaat, is een oogstmoment om de week tot om de tien dagen beter geschikt. Veel hangt hier af van het weer in een bepaalde periode. Als het warm en vochtig is, zullen de bloemen immers veel sneller evolueren dan in koelere periodes of bij aanhoudende droogte. Iets waarvoor tot nu geen of weinig aandacht was, is het feit dat goudsbloem een zeer goede bijenplant blijkt te zijn. Afspraken met een imker kunnen dus best interessant zijn, zeker als op het einde van het groeiseizoen gestreefd wordt naar een afsluitende oogst van bloemzaden. Zaden bevatten immers erg interessante oliën waarvoor de industrie grote belangstelling heeft.

De afweging (*trade-off*) van het ideale moment om te stoppen met bloemen oogsten om de planten toe te laten om nog veel zaad te vormen, zal voor een teler erg belangrijk zijn en bepalend voor het economisch rendement.

Wat verder in onderzoek moet komen, is de mogelijkheid om een loofdoder in te zetten vóór de zaadoogst. Doordat het groene gewas dan afgestorven is zal er minder groen en vochtig materiaal in de oogstmachine terechtkomen, wat het opschonen dan weer vergemakkelijkt. Het oogsten van zaad kan perfect gebeuren met een pikdorser of erwtenplukker mits men werkt met een machine met een kort oogstbord en met aangepaste

zeven. Anders geraken de fijne zaadhoofdjes moeilijk in de machine en gaat er veel verloren.

Conclusie

Een vraag die elke geïnteresseerde zich zeker stelt, is of het nu al aangewezen is om met deze teelt te beginnen. Daarom kunnen we stellen dat het zeker interessant aan het worden is, maar dat men ook niet mag overdrijven en het ingezaaide areaal beperkt moet houden. Wat afzet betreft, is er waarschijnlijk geen probleem want de vraag van de industrie is op dit ogenblik duidelijk groter dan het aanbod. Maar men doet er goed aan om te leren omgaan met de plant, om te leren wanneer er moet geoogst worden en om de afzetkanalen voor te bereiden

op je product. Laat je in ieder geval begeleiden door de mensen van het Proefbedrijf Herent of van het ILVO zodat je niet alles zelf moet uitzoeken. Zij kunnen je trouwens ook in contact brengen met collega's die er ook mee begonnen zijn zodat alle betrokkenen van elkaar kunnen leren!

Je hebt nog wel even tijd: het onderzoeksproject dat ondersteund wordt door het Vlaams Agentschap voor Innovatie en Ondernemen (Vlaio) loopt nog tot eind 2021. ■

Voor meer informatie kan je terecht op de website van de provincie Vlaams-Brabant (www.vlaamsbrabant.be > Economie en Landbouw).

1 Tijdens proefveldbezoeken is er altijd veel belangstelling voor de teelt van goudsbloemen. 2 Op dit perceel is de bloemenoogst gestopt en laat men de planten zaad vormen. 3 Een goudsbloem-perceel in volle bloei is zeker een aanwinst in het landschap! 4 De oogstmachine van het ILVO doet het goed, maar kan zeker nog verbeterd worden. 5 Goudsbloemen die manueel geplukt zijn, klaar voor droging of verwerking.